

Opieka hospicyjna i paliatywna – świadczania i opieka

Informacje dla migrantów w Bawarii

Polnisch

**Ethno-
Medizinisches
Zentrum e.V.**

gefördert durch
Bayerisches Staatsministerium für
Gesundheit und Pflege

Impressum

Die Hospiz- und Palliativversorgung –
Angebote und Vorsorge. Informationen für
Migrantinnen und Migranten in Bayern

Herausgeber

Ethno-Medizinisches Zentrum e. V.
Königstr. 6, 30175 Hannover

Redaktion

David Brinkmann, Elena Kromm-Kostjuk,
Ramazan Salman

Übersetzung

Dolmetscherdienst Ethno-Medizinisches
Zentrum e.V.

Förderer

Bayerisches Staatsministerium für Gesundheit
und Pflege

Layout & Satz

Bernd Neubauer, Göttingen
Eindruck, Hannover

Druck

Unidruck, Hannover

Stand: April 2016 (1. Auflage)

Erhältlich in den Sprachen:
Arabisch, Bulgarisch, Deutsch, Englisch, Kurdisch
(Kurmanci), Polnisch, Rumänisch, Russisch,
Serbokroatisch und Türkisch.

Niniejszy przewodnik powstał w ramach projektu
„Kampania informacyjna w Kraju Związkowym Ba-
warii na temat opieki hospicyjnej i paliatywnej dla
migrantów”.

Opieka hospicyjna i paliatywna – świadczenia i opieka

W niniejszym przewodniku znajdują Państwo odpowiedzi na następujące pytania:

- Co to jest opieka hospicyjna i paliatywna?
- Z jakich świadczeń w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej można skorzystać w Bawarii i jak są one realizowane?
- Kto ponosi koszty opieki paliatywnej i hospicyjnej?
- Jakie prawa przysługują pacjentowi i kto może podejmować za niego ważne decyzje w sytuacjach, w których on sam nie będzie już w stanie decydować o sobie?
- Co to jest dyspozycja pacjenta (Patientenverfügung)?
- Co to jest pełnomocnictwo prewencyjne (Vorsorgevollmacht)?
- Co to jest zarządzenie opiekuńcze (Betreuungsverfügung)?

- Jak mogę pożegnać się ze zmarłym, odbyć żałobę, zorganizować pogrzeb? Na co należy zwrócić uwagę?

Co to jest opieka hospicyjna i paliatywna?

Śmierć, umieranie i pożegnania są częścią ludzkiej egzystencji. Zbliżająca się śmierć z powodu ciężkiej choroby, może wywołać lęk przed bólem, nadchodzącym cierpieniem i samotnością. Członkowie rodziny oraz przyjaciele cierpią wraz z chorym, i czują się często bezradni, przeciążeni i pozostawieni samym sobie. W takich sytuacjach instytucje świadczące opiekę hospicyjną i paliatywną udzielają potrzebnej pomocy i wsparcia.

Opieka hospicyjna i paliatywna obejmuje wszechstronne działania różnych instytucji, służb medycznych oraz wykwalifikowanych specjalistów mające na celu opiekę nad pacjentami, którzy chorują na nieuleczalne choroby i znajdują się w końcowym okresie życia oraz nad ich bliskimi. Kompleksowe wsparcie jest ukierunkowane na zapewnienie choremu, przy współudziale bliskich mu osób, szerokiej opieki medycznej, zaspokajanie po-

trzeb duchowych, zmniejszenie strachu oraz na odciążenie opiekunów. Szeroki wachlarz ofert i świadczeń ma służyć osiągnięciu lub utrzymaniu jak najlepszej jakości życia chorych i wsparciu ich rodzin oraz umożliwić choremu godną śmierć. Świadczenia obejmują opiekę medycyny paliatywnej i opiekę pielęgniarską. Opieka w dużej części oparta jest na wolontariacie:

Świadczenia obejmują m.in.:

- Opiekę medyczną (np. ukierunkowaną na leczenie bólu i uśmierzanie dolegliwości takich jak duszności, zaburzenia w trawieniu pokarmów itd.) oraz niesienie ulgi w cierpieniu

- Porady prawne
- Opiekę/towarzyszenie choremu i rodzinie/wsparcie duchowe
- Pielęgnację i pomoc w pielęgnacji
- Towarzyszenie w czasie wizyt w urzędach

Niezależnie od pochodzenia lub przynależności religijnej ze świadczeń opieki hospicyjnej i paliatywnej może skorzystać w Bawarii każda osoba. Opieka paliatywna i hospicyjna ukierunkowana jest na respektowanie woli nieuleczalnie chorych i pozwala na:

- przygotowanie do umierania w rodzinnym gronie lub w otoczeniu innych bliskich osób
- osiągnięcie możliwie najlepszej jakości życia bez cierpienia i złagodzenie bólu
- umożliwienie choremu pobytu w domu w otoczeniu rodziny
- pomoc w uregulowaniu ważnych spraw i stosunków osobistych oraz przygotowanie do fazy „odchodzenia” i pożegnania się
- podejmowanie refleksji nad życiem i śmiercią oraz wymianę wzajemnych spostrzeżeń np. na temat sensu życia lub tego co wydarzy się po śmierci

Z jakich świadczeń w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej można skorzystać w Bawarii i jak są one realizowane?

Opieka paliatywna i hospicyjna w Bawarii obejmuje wszechstronne działania specjalistycznych zespołów np. lekarzy, pielęgniarek, pedagogów socjalnych, psychologów, duszpasterzy, ergoterapeutów itd., i opiera się na pracy wyszkolonych w tym celu wolontariuszy ('Hospizbegleiter', patrz informacje, strona 6).

Najwłaściwsza forma opieki i świadczenia dobierane są pod kątem indywidualnych wymagań chorego i jego bliskich. W tym celu proszę skonsultować się z lekarzem lub zasięgnąć informacji w hospicjum znajdującym się w pobliżu miejsca zamieszkania. Również kasy chorych udzielają informacji dotyczących świadczeń z zakresu opieki hospicyjnej i paliatywnej.

Opieka hospicyjna i paliatywna może być realizowana ambulatoryjnie lub stacjonarnie w zależności od indywidualnego zapotrzebowania.

Opieka paliatywna w warunkach ambulatoryjnych

Wiele osób nieuleczalnie chorych chce spędzić ostatni okres życia w domu, pod opieką członków rodziny i bliskich. Świadczenia opieki paliatywnej i hospicyjnej udzielane w warunkach ambulatoryjnych umożliwiają opiekę nad chorym w domu i obejmują porady, konsultacje, wsparcie chorego, leczenie oraz opiekę medyczną (również w poradniach medycyny paliatywnej).

Świadczenia zdrowotne w ramach opieki w warunkach ambulatoryjnych obejmują z reguły opiekę lekarza domowego, lekarzy specjalistów medycyny paliatywnej, personelu opiekuńczego itd. Są to świadczenia z zakresu ogólnej ambulatoryjnej opieki palia-

Wolontariat tj. opieka hospicyjna (Hospizbegleiter) w warunkach ambulatoryjnych

Wyszkoleni wolontariusze włączają się na różne sposoby w sprawowanie opieki hospicyjnej i paliatywnej. Wolontariusze odwiedzają chorego w domu lub pomagają w poradniach stacjonarnych opieki paliatywnej (patrz strona 7), stacjonarnych hospicjach, szpitalach itd. Wolontariusze są godnymi zaufania towarzyszami chorych u schyłku ich życia i wspierają różnorodny sposób chorych i ich bliskich. Pomagają w lekkich czynnościach opiekuńczych, czytają choremu, empatycznie wysłuchują go, towarzyszą mu w wizytach u lekarza i urzędach lub „po prostu” są przy chorym.

tywnej (allgemeine ambulante Palliativversorgung, skrót: AAPV). Należą one do świadczeń gwarantowanych i obejmują chorych wymagających regularnej opieki u schyłku życia.

W niektórych przypadkach zakres powyższych świadczeń nie zaspokaja potrzeb chorego i wymagana jest intensywna opieka medyczna. Ma to miejsce w przypadku, gdy przebieg choroby jest bardzo ciężki, a dole-

gliwości różnorodne i tym samym konieczna jest 24-godzinna opieka nad chorym. Sprawuje ją wielodyscyplinarny zespół fachowców wyspecjalizowany w opiece hospicyjno-paliatywnej. Są to: lekarze (specjaliści medycyny paliatywnej), personel opiekuńczy, pracownicy socjalni itd., którzy zostali dodatkowo przeszkoleni w zakresie opieki paliatywnej. Taka forma opieki nosi nazwę: specjalistycznej ambulatoryjnej opieki paliatywnej (spezialisierte ambulante Palliativversorgung, skrót: SAPV). Decyzję o objęciu chorego tą formą opieki podejmuje lekarz.

Dodatkowo w opiekę włączeni mogą zostać wolontariusze aby odciążać rodzinę i towarzyszyć osobom dotkniętym chorobą (patrz informacja).

Opieka paliatywna w warunkach stacjonarnych

W przypadku, gdy opieka domowa nad chorym nie jest dłużej możliwa, osoby ciężko chore i umierające mogą być otoczone opieką hospicyjną i paliatywną w warunkach stacjonarnych. Chorzy objęci są opieką na tzw. oddziałach medycyny paliatywnej tj. są pod opieką zespołów opieki paliatywnej, które

działają w szpitalach lub przebywają w hospicjach stacjonarnych (zwanym krótko „hospicjami”).

Opieka paliatywna w szpitalu

Wiele szpitali w Bawarii posiada oddziały medycyny paliatywnej lub wielodyscyplinarne zespoły opieki paliatywnej. Wykwalifikowany personel medyczny sprawuje opiekę nad nieuleczalnie chorymi i umierającymi oraz nad ich bliskimi. Opieka w szpitalu nie jest ukierunkowana na długotrwały pobyt chorego w tej placówce. Celem wspomnianej opieki jest osiągnięcie przez pacjentów stanu stabilnego, tak aby mogli szybko powrócić do domu, do hospicjum stacjonarnego lub do innego stacjonarnego domu opieki.

Hospicjum stacjonarne

Do hospicjum stacjonarnego przyjmuje się osoby w ostatniej fazie choroby i umierające, wówczas gdy, opieka domowa nie jest możliwa, a leczenie w szpitalu nie jest potrzebne. Chory jest objęty opieką w pokoju jednoosobowym. W hospicjum stacjonarnym panuje ciepła „rodzinnna atmosfera” i pacjenci powinni czuć się jak u siebie w domu, a nie jak w

szpitalu. Tworząc „rodzinną atmosferę” ma się na względzie życzenia rodziny umierającego, która może współuczestniczyć w leczeniu, opiece i pielęgnacji chorego. Opiekę nad chorym sprawują lekarz lub lekarz należący do zespołu specjalistycznej opieki paliatywnej (SAPV-Team), personel opiekuńczy i wolontariusze. Istnieje możliwość skorzystania przez chorego z terapii muzycznej, plastycznej lub z ergoterapii.

W wielu hospicjach stacjonarnych znajdują się specjalne pomieszczenia, w których można pożegnać się z umierającym. W tych pomieszczeniach można w spokoju oraz wedle życzeń i przynależności religijnej zmarłego i jego rodziny odprawić rytuały pogrzebowe (patrz strona 11).

Kto ponosi koszty opieki paliatywnej?

Świadczenia opieki hospicyjnej i paliatywnej są w Niemczech bezpłatne. W przypadku, gdy lekarz podejmie decyzję o objęciu chorego specjalistyczną ambulatoryjną opieką paliatywną (SAPV), kasa chorych, na podstawie zarządzenia lekarskiego, pokrywa koszty powyższych świadczeń. Osobom ubezpieczonym przysługuje roszczenie do kasy chorych o bezpłatną, indywidualną poradę lub o pomoc w uzyskaniu świadczeń zdrowotnych w ramach opieki hospicyjnej i paliatywnej.

Opieka hospicyjna i paliatywna dzieci i nastolatków

Również dzieci i nastolatki zapadają na nieuleczalne choroby, wywołujące wysokie ryzyko przedwczesnego zgonu i wymagają opieki paliatywnej. Pediatria paliatywna jest wyjątkowa i stanowi szczególne wyzwanie dla personelu opiekuńczego. Dzieci wymagają odpowiedniego leczenia i opieki, trwającej niekiedy kilka lat. Pediatria domowa paliatywna odgrywa szczególną rolę w opiece nad dziećmi i ich bliskimi.

W opiece paliatywnej nad dziećmi uczestniczą interdyscyplinarne zespoły opieki paliatywnej/instytucje tzn. wykwalifikowany personel: wolontariusze, stacjonarne hospicjum dla dzieci lub specjalne ambulatoryjne zespoły opieki paliatywnej dla dzieci (spezialisierte ambulante Palliativversorgung für Kinder und Jugendliche, skrót: SAPV KJ). W 2016 roku zostanie otwarty oddział opieki paliatywnej dla dzieci w szpitalu uniwersyteckim w Monachium.

Jakie prawa przysługują pacjentowi i kto może podejmować za niego ważne decyzje w sytuacjach, w których on sam nie będzie już w stanie decydować o sobie?

Wszystkie działania dotyczące zdrowia realizowane są z uwzględnieniem woli pacjenta. Personel medyczny jest zobowiązany do jej przestrzegania i respektowania. Oznacza to, że lekarze w Niemczech są zobowiązani nie tylko do leczenia pacjentów i niesienia im ulgi w cierpieniu, ale również do stwierdzenia, czy dany pacjent jest w stanie świadomie ocenić skutki, rokowania i postęp leczenia oraz podjąć odpowiednie decyzje.

W przypadku, gdy komunikacja z pacjentem jest wyraźnie utrudniona na skutek niewystarczającej znajomości języka niemieckiego, istnieje możliwość skorzystania z usług tłumacza. Obecność tłumacza jest również wskazana podczas zabiegów z zakresu opieki paliatywnej, gdy chodzi o podjęcie działań przedłużających życie.

W przypadku ciężkiej choroby, wypadku lub na skutek ograniczenia wydolności fizycznej i/lub psychicznej może zaistnieć sytuacja, w której dana osoba nie będzie w stanie samodzielnie podejmować ważnych decyzji dotyczących codziennych spraw życiowych lub np. decyzji dotyczących koniecznego leczenia. W Niemczech pokrewieństwo nie jest równoznaczne z tym, że dana osoba może podejmować decyzje za inną osobę (wyjątek stanowią rodzice, którzy podejmują decyzję za swoje małoletnie dzieci). Z tego powodu zaleca się, aby w porę wyrazić swoją wolę dotyczącą ewentualnych działań lekarskich (nie należy zwlekać do momentu, gdy się zachoruje!) lub wyznaczyć osobę, która podejmie za nas odpowiednie decyzje. Na taką ewentualność należy się zabezpieczyć.

Co to jest dyspozycja pacjenta (Patientenverfügung)?

W dyspozycji pacjenta można pisemnie określić, jak należy postępować w sytuacji, gdy pacjent nie może już samodzielnie wyrazić swojej woli i podejmować decyzji. Z wyprzedzeniem czasowym można określić, jakie działania medyczne mają być realizowane w sytuacji zagrażającej życiu, a jakie mają zostać zaniechane. W tym przypadku jest respektowane prawo do samostanowienia.

Ważne jest, aby dyspozycja pacjenta (Patientenverfügung) została sporządzona na piśmie. Dyspozycja pacjenta wyrażona w formie ustnej nie ma mocy wiążącej! Szczególnie zaleca się dokładne określenie, w jakiej sytuacji jakie działania medyczne powinny zostać zaniechane, a jakie powinny zostać podjęte.

Ponieważ regulacje prawne w zakresie działań medycznych są bardzo złożone i niekiedy trudne do zrozumienia, wskazane jest zasięgnięcie porady. W tym celu można skonsultować się z lekarzem rodzinnym. Porady oferują również organizacje charytatywne lub centrale konsumenckie (Verbraucherzentralen). Także niektóre fundacje związ-

ków hospicyjnych udzielają bezpłatnych porad.

Przy wykonywaniu działań medycznych dyspozycja pacjenta (Patientenverfügung) jest dla wszystkich wiążąca. Decyzję tę można w każdej chwili zmienić oraz (także ustnie) odwołać. Można skorzystać z udostępnionych bezpłatnie wzorów decyzji pacjenta.

Co to jest pełnomocnictwo prewencyjne (Vorsorgevollmacht)?

Na wypadek braku zdolności do wyrażenia woli, każda osoba mieszkająca w Niemczech

może sporządzić pełnomocnictwo prewencyjne (Vorsorgevollmacht) i upoważnić inną osobę do realizowania za nią działań w jego zastępstwie w jednej lub w wielu dziedzinach życia (dotyczących np. kwestii prawnych, finansowych lub medycznych) i do podejmowania związanych z tym decyzji. Odnosić się to może do działań medycznych.

Osoba sporządzająca pełnomocnictwo prewencyjne (Vorsorgevollmacht) może wyznaczyć zakres obowiązków pełnomocnika. Na wypadek sytuacji doraźnych wskazane jest noszenie przy sobie karty z informacją o sporządzonym pełnomocnictwie i nazwisko osoby upoważnionej. Zaleca się przekazać tej osobie oryginał pełnomocnictwa lub poinformować ją, gdzie jest przechowywany. Pełnomocnictwo powinno mieć formę pisemną. Ze względu na wagę podejmowanych decyzji, zaleca się ustanowienie tylko jednego pełnomocnika, osobą zaufaną. Osoba ta (inaczej niż w przypadku zarządzenia opiekuńczego) nie znajduje się pod nadzorem sądu.

Co to jest zarządzenie opiekuńcze (Betreuungsverfügung)?

Podobnie jak w przypadku pełnomocnictwa prewencyjnego, podstawową przesłanką sporządzenia zarządzenia opiekuńczego (Betreuungsverfügung) jest wyznaczenie osoby, która w razie konieczności zostanie ustanowiona przez Sąd Opiekuńczy (Betreuungsgericht) opiekunem prawnym.

W przypadku, gdy dana osoba wcześniej nie wskazała pełnomocnika, Sąd Opiekuńczy może wyznaczyć opiekuna, który (pod kontrolą sądu) będzie w jej imieniu podejmować decyzje w istotnych prawnie sprawach życiowych.

Opiekunem może zostać członek rodziny lub zupełnie obca osoba, tzw. opiekun nieodpłatny lub niezależny odpłatny opiekun. Także w tym przypadku należy respektować wcześniej wyrażoną wolę osoby niezdolnej do samodzielnego funkcjonowania. Porady w sprawach dotyczących opieki udzielają miejscowe związki opiekuńcze (Betreuungsverfugungen).

Centralny Rejestr Pełnomocnictw Prewencyjnych (Zentrales Vorsorgeregister)

Niemiecka Federalna Izba Notarialna (Bundesnotarkammer) dokonuje rejestracji sporządzonych dyspozycji pacjenta, pełnomocnictw prewencyjnych oraz zarządzeń opiekuńczych. Rejestracja daje gwarancję, że w nagłych przypadkach szybko można wyjaśnić, czy pełnomocnictwo lub zarządzenie jest zarejestrowane (patrz „bliższe informacje oraz ważne adresy”, strona 14).

Jak mogę pożegnać się ze zmarłym, odbyć żałobę, zorganizować pogrzeb? Na co należy zwrócić uwagę?

Po śmierci bliskiej osoby, ważne jest aby rodzina mogła po raz ostatni w ciszy i w godny sposób pożegnać zmarłego i odbyć żałobę. Ośrodki opieki paliatywnej i hospicyjnej mają to na uwadze i starają się w miarę możliwości spełnić wszelkie życzenia oraz wspierać osoby bliskie zmarłemu.

Hospicja stacjonarne towarzyszą w przeżywaniu żałoby. W hospicjach znajdują się specjalne w tym celu wyposażone pomieszczenia (religijnie neutralnie), tak aby według indywidualnych życzeń zmarłego i jego ro-

dziny móc przeżyć żałobę oraz odbyć rytuały pogrzebowe. Również wiele szpitali oraz domów opieki oferuje taką możliwość. Proszę zasięgnąć wcześniej informacji i wyrazić swoje życzenia, tak aby personel mógł podjąć odpowiednie przygotowania.

Prawo niemieckie przewiduje, że każda osoba zmarła w Niemczech musi zostać pochowana. W większości krajów związkowych pogrzeb zmarłego może się odbyć dopiero po upływie 48 godzin od stwierdzenia zgonu. Wcześniejszy pogrzeb jest możliwy tylko po uzyskaniu specjalnego zezwolenia. Regulacje prawne przewidują, że po dokonaniu oględzin zwłok przez lekarza (stwierdzenie zgonu i przyczyny zgonu) następuje pośmiertna toaleta zmarłego tj. mycie i pośmiertna kosmetyka, wykonywane z reguły przez personel opiekuńczy lub przez zakłady pogrzebowe. Po wcześniejszym uzgodnieniu i uwzględniając niektóre zalecenia, bliscy zmarłego mogą pomóc w tych czynnościach lub sami przygotować ciało zmarłego do pochówku, jeśli taka jest ich wola, ponieważ np. względy religijne nakazują szczególne zabiegi i/lub dotykanie zmarłego przez osoby innej religii jest problematyczne.

W Niemczech istnieje możliwość, po wcześniejszym uzgodnieniu z zakładem pogrzebowym, przewiezienia zmarłego do domu i wystawienia tam trumny ze zwłokami. Po zakończeniu czuwania zwłoki należy przewieźć do kostnicy.

W Bawarii istnieje obowiązek używania trumny do pochówku (Sargpflicht) tzn. ciało ludzkie musi być pochowane w trumnie. Wiele zakładów pogrzebowych wyspecjalizowało się w przewożeniu zmarłych do krajów ich pochodzenia w celu dokonania pochówku. Oprócz cmentarzy chrześcijańskich istnieją miejsca pochówku dla zmarłych innych wyznań religijnych.

W przypadku pytań proszę zwrócić się do miejscowego zakładu pogrzebowego.

Dodatkowe informacje oraz ważne adresy

Bayerisches Staatsministerium für Gesundheit und Pflege

Haidenauplatz 1

81667 München

www.stmgp.bayern.de

Bawarskie Ministerstwo Zdrowia i Opieki udostępnia na swoich stronach internetowych szczegółowe informacje dotyczące pracy hospicyjnej (www.stmgp.bayern.de/hospiz/) oraz medycyny paliatywnej (www.stmgp.bayern.de/palliativmedizin/), ponadto znaleźć tam można adresy kontaktowe oraz dalsze wskazówki.

Bayerisches Staatsministerium der Justiz

Prielmayerstraße 7

80335 München

www.justiz.bayern.de

W opublikowanej przez Bawarskie Minister-

stwo Sprawiedliwości i wydawnictwo C.H. Beck broszurze „Zabezpieczenie na skutek wypadku, choroby i starości” (dostępna bezpłatnie w internecie na stronie www.bestellen.bayern.de lub w księgarni (2016 rok) cena 5,50 €) można znaleźć informacje prawne dotyczące dyspozycji pacjenta (Patientenverfügung), pełnomocnictwa prewencyjnego (Vorsorgevollmacht) oraz zarządzenia opiekuńczego (Betreuungsverfügung).

Bayerischer Hospiz- und Palliativverband (BHPV e.V.)

Innere Regensburger Straße 13

84034 Landshut

Tel.: 0871 9750730

Fax: 0871 9750742

E-Mail: info@bhpv.de

www.bhpv.de

Bawarskie Stowarzyszenie Opieki Hospicyjnej i Paliatywnej udostępnia „Przewodnik opieki hospicyjnej i paliatywnej”, który można zamówić bezpłatnie lub pobrać w formie pliku ze strony internetowej (www.bhpv.de/wegweiser). Oprócz ważnych informacji w przewodniku znaleźć można dane kontaktowe instytucji świadczących opiekę hospicyjną i paliatywną.

Bayerische Stiftung Hospiz

Hegelstraße 2

95447 Bayreuth

Tel.: 0921 6053350

Fax: 0921 6053902

E-Mail: hospiz@zbfbs.bayern.de

www.bayerische-stiftung-hospiz.de

Fundacja informuje o pracy hospicyjnej oraz wspiera m. in. chętnych do pracy w wolontariacie hospicyjnym w Bawarii.

Deutsche Gesellschaft für

Palliativmedizin e.V.

Aachener Str. 5

10713 Berlin

Tel.: 030 30101000

Fax: 030 301010016

E-Mail: dgp@dgpalliativmedizin.de

www.dgpalliativmedizin.de

Niemieckie Stowarzyszenie Opieki Paliatywnej T.z. udziela szczegółowych informacji dotyczących opieki paliatywnej. Ponadto na stronie internetowej stowarzyszenia można znaleźć oferty dotyczące opieki paliatywnej w pobliżu miejsca zamieszkania (www.wegweiser-hospiz-palliativmedizin.de).

Bestatterverband Bayern e.V.

Nymphenburger Straße 118

80636 München

Tel.: 089 12664550

Fax: 089 12664551

E-Mail: geschaeftsstelle@bestatterverband-bayern.de

www.bestatterverband-bayern.de

Bawarskie Stowarzyszenie Pogrzebowe T.z. udziela wszelkich informacji dotyczących organizacji pogrzebu i usług pogrzebowych

Zentrales Vorsorgeregister der

Bundesnotarkammer

Körperschaft des öffentlichen Rechts –

Zentrales Vorsorgeregister

Postfach 08 01 51

10001 Berlin

Telefon informacyjny: 0800 3550500

(bezpłatny)

pon.–czw. od 7:00 do 17:00 godz.

piątek: od 7:00 do 13:00 godz.

Rejestracja online na stronie:

www.vorsorgeregister.de

W Centralnym Rejestrze rejestrowane są pełnomocnictwa prewencyjne, dyspozycje pacjentów oraz zarządzenia opiekuńcze.

Podziękowanie

Dziękujemy ekspertom, którzy swoją wiedzą w znacznym stopniu przyczynili się do powstania niniejszego przewodnika:

Za tłumaczenie przewodnika na poszczególne języki i fachową redakcję pojęć medycznych w języku ojczystym byli odpowiedzialni następujący specjaliści:

Dr. Abdul Nasser Al-Masri (arabski)

Elena Goerzen (rosyjski)

Tangazar Marini (kurdyjsko-kurmandzi)

Dr. Neziha Pala (turecki)

Miloš Petković (serbsko-chorwacki)

Matthias Wentzlaff-Eggebert (angielski)

Teresa Willenborg (polski)

via text-Übersetzernetzwerk:

Dimiter Traptshev (bułgarski)

Cristian Bălănescu (rumuński)

Dr. med. Elisabeth Albrecht

Kierownik Zespołu PALLIAMO Regensburg SAPV

Prof. Dr. med. Claudia Bausewein PhD MSc

Dyrektor Kliniki i Polikliniki Medycyny Paliatywnej – Szpital Uniwersytecki w Monachium

Dr. med. Johannes Bükki

Lekarz prowadzący, SAPV-Zespół Placówka Hospicyjna DaSein T.z. Monachium

Dr. med. Winfried Gahbler

Anestezjolog, dodatkowa specjalizacja medycyna paliatywna, Dodatkowa specjalizacja terapia przeciwbólowa, Aachen

Dr. med. Roland Hanke

Lekarz prowadzący, Palliativ-Care Team Fürth

Wilfried Krames

Radca Ministerialny

Bawarskie Ministerstwo Sprawiedliwości

Dr. Erich Rösch

Kierownik Bawarskiego Związku Opieki Hospicyjnej i Paliatywnej (BHPB), Landshut

Ali Türk

Socjolog, Kierownik i Opiekun, Instytutu Opieki Międzykulturowej ((Betreuungsverein) T.z.

Prof. Dr. Maria Wasner

Katolicka (Fundacyjna) Wyższa Szkoła Zawodowa w Monachium, Placówka Koordynacyjna Medycyny Paliatywnej dla dzieci przy Szpitalu Uniwersyteckim w Monachium

W niniejszym przewodniku znajdą Państwo odpowiedzi na następujące pytania:

- Co to jest opieka hospicyjna i paliatywna?
- Z jakich świadczeń w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej można skorzystać w Bawarii i jak są one realizowane?
- Kto ponosi koszty opieki paliatywnej i hospicyjnej?
- Jakie prawa przysługują pacjentowi i kto może podejmować za niego ważne decyzje w sytuacjach, w których on sam nie będzie już w stanie decydować o sobie?
- Co to jest dyspozycja pacjenta (Patientenverfügung)?
- Co to jest pełnomocnictwo przewencyjne (Vorsorgevollmacht)?
- Co to jest zarządzenie opiekuńcze (Betreuungsverfügung)?
- Jak mogę pożegnać się ze zmarłym, odbyć żałobę, zorganizować pogrzeb? Na co należy zwrócić uwagę?

Ten informator został przekazany przez: